چشت
خبرها و نظرهای تأمین اجتماعی
ATIYEHNO
یکشنبه ● ۳ بهمن ۱۳۹۵ ● شماره هشتاد و نه

عیدی امسال کارگران مشخص شد

براساس خبرهای منتشرشده درباره حداقل و حداکثر عیدی کارگران در سال جاری، حداقل عیدی و پاداش امسال کارگران یک میلیون و ۶۲۴ هزار تومان تعیین شده است. براساس لایحه اصلاحی قانون پرداخت پاداش و عیدی کارگران مصوب ۷۰/۵/۳۰، در کلیه کارگاه‌های مشمول قانون کار عیدی و پاداش کارگران به نسبت یک سال کار، معادل ۶۰ روز آخرین مزد و به شرط عدم تجاوز مبلغ پرداختی از معادل ۹۰ روز حقوق تعیین می‌شود؛ با توجه به رقم ۸۱۲ هزار و ۱۶۴ تومانی حداقل دستمزد سال جاری، حداکثر عیدی به ۲ میلیون و ۴۳۶ هزار تومان می‌رسد. اسماعیل ظریفی آزاد، مدیرکل جبران خدمات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، هم گفته که عیدی و پاداش باید با حقوق بهمن و اسفند کارگران پرداخت شود.

تحکیم پایه‌های امنیت اجتماعی، مهم‌ترین ماموریت تامین اجتماعی

در دیدار مدیرعامل و معاونان سازمان تامین اجتماعی با تولیت آستان قدس و نماینده ولی‌فقیه در استان خراسان رضوی اعلام شد

مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی در سفر به استان خراسان رضوی و دیدارهای جداگانه با تولیت آستان قدس رضوی و نیز نماینده ولی‌فقیه و امام جمعه مشهد، مهم‌ترین ماموریت این سازمان را مشارکت در تحکیم پایه‌های امنیت اجتماعی جامعه توصیف کرد.

به‌گزارش اداره‌کل روابط‌عمومی سازمان تامین اجتماعی، دکتر سیدتقی نوربخش، مدیرعامل این سازمان، در دیدار با حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی، تولیت آستان قدس رضوی، گفت: «فعالیت‌های اقتصادی سازمان تامین اجتماعی در راستای نفع جمعی ذی‌نفعان این سازمان و ارتقای کمی و کیفی خدمات این سازمان به جامعه تحت پوشش صورت می‌گیرد.» نوربخش افزود: «شفافیت فعالیت‌های اقتصادی، یک اصل و راهبرد مهم مدیریتی در حوزه فعالیت‌های اقتصادی سازمان تامین اجتماعی است و بر همین اساس در حال حاضر بالغ بر ۷۰ درصد سرمایه‌گذاری این سازمان در صنایع نفت و گاز و پتروشیمی و همچنین ۳۰ درصد سایر سرمایه‌گذاری‌ها، در بورس عرضه شده است.»

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدابراهیم رئیسی، تولیت آستان قدس رضوی، نیز در این دیدار گفت: «سازمان تامین اجتماعی با توجه به دایره شمولی که دارد، در آرامش جامعه اثرگذار است.»

وی با بیان اینکه با وجود قانون تامین اجتماعی، اقشار مولد و نیروهای کار آرامش دارند، افزود: «امکان همکاری آستان قدس رضوی و سازمان تامین اجتماعی در حوزه‌های فرهنگی، اعزام زائران و فعالیت‌های اقتصادی وجود دارد.»

حجت‌الاسلام والمسلمین رئیسی، فعالیت فرهنگی را از اولویت‌های همکاری آستان قدس رضوی و سازمان تامین اجتماعی برشمرد و گفت: «مقام معظم رهبری همواره بر اهمیت مسائل فرهنگی تاکید دارند و با توجه به جمعیت گسترده تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی، در این بخش می‌توان کارهای زیادی انجام داد.» وی بر لزوم همکاری حوزه‌های فرهنگی سازمان تامین اجتماعی و آستان قدس رضوی تاکید کرد و گفت: «در مورد اعزام اقشار تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی برای زیارت امام هشتم، باید با همکاری کامل، هزینه زیارت را کاهش دهیم؛ چراکه زیارت اماکن متبرکه، یکی از مصون‌سازترین راه‌ها برای پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی است و می‌تواند جامعه را از آسیب‌های مختلف مصون کند.»

تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه اصل گردش مالی در آستان، بر نذورات و وقف است، افزود: «کار اقتصادی باید برای کمک به محرومان باشد و در این حوزه هم می‌توانیم با سازمان تامین اجتماعی تعامل و همکاری داشته باشیم.»

دکتر رضا راعی، قائم‌مقام مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی نیز در این دیدار گفت: «حرکت بر محور برنامه مدون، از مهم‌ترین اولویت‌های سازمان تامین اجتماعی است و برنامه راهبردی ۵ ساله این سازمان، با همین هدف تهیه شده است.»

■ تامین اجتماعی، خیریه و سازمان دولتی نیست

دکتر نوربخش همچنین با آیت‌الله علم‌الهدی، نماینده ولی‌فقیه در استان خراسان‌رضوی و امام جمعه مشهد، نیز دیدار کرد. وی در این دیدار با بیان اینکه سازمان تامین اجتماعی ماهیانه بالغ بر ۳۴۰۰ میلیارد تومان مستمری به بازنشستگان و سایر مستمری‌بگیران پرداخت می‌کند، افزود: «خود را پاسخگوی بیش از ۴۲ میلیون نفر جمعیت بیمه‌شده می‌دانیم و برای صیانت از حقوق بیمه‌شدگان تلاش می‌کنیم.» آیت‌الله علم‌الهدی نیز در این دیدار با مطلوب ارزیابی کردن خدمات و ظرفیت‌های درمانی تامین اجتماعی در استان خراسان‌رضوی، اظهار داشت: «بیمارستان تامین اجتماعی فارابی، علاوه بر اینکه جوابگوی نیازهای درمانی بیمه‌شدگان تامین اجتماعی است، پاسخگوی نیازهای درمان شهر مشهد نیز هست که با مدیریت خوبی اداره می‌شود.»

امام جمعه مشهد نسبت به استفاده غیربیمه‌شدگان از دفترچه‌های درمانی تامین اجتماعی، هشدار داد و تصریح کرد: «برخورد مردم با سازمان تامین اجتماعی، برخورد معامله‌ای و دادوستد نیست؛ بلکه برخورد خیریه‌ای است، یعنی فکر نمی‌کنند که هزینه می‌دهند تا خدماتی دریافت کنند، بلکه برخی احساس می‌کنند سازمان تامین اجتماعی یک نهاد خیریه است و اشکال ندارد دفترچه خود را در اختیار دیگران قرار دهند.»

وی تصریح کرد: «استفاده از دفترچه بیمه دیگران، از نظر شرعی حرام است و این یک مسئله روشن است. باید در هر اداره بیمه، یک کارمند فرهنگی از آگاهان به مسائل شرعی، حضور داشته باشد و تمام مراجعات نامشروع به وی ارجاع شود تا مردم از آن‌ها اجازه بگیرند یا قانع شوند؛ امروز افراد زیادی در حوزه‌های علمیه مشهد وجود دارند که می‌توانند در این بخش حضور یابند.»

وی در پاسخ به درخواست معاون فرهنگی سازمان تامین اجتماعی مبنی بر اعلام چنین موضوعاتی در خطبه‌های نماز جمعه گفت: «وقتی این مساله به‌صورت دستوری باشد، چندان تأثیرگذار نخواهد بود اما ما تجربه موفقی داشتیم که به‌مناسبت روز کارگر، کارفرمایانی را که کارگران خود را بیمه نمی‌کنند، از این کار نهی کردیم که بسیار مؤثر بود و نشان داد این‌گونه حرف‌ها اگر به‌مناسبت و غیرمستقیم گفته شود، اثرگذار خواهد بود.»

نماینده ولی‌فقیه در استان خراسان‌رضوی با اشاره به اینکه سازمان تامین اجتماعی یک سازمان دولتی محسوب نمی‌شود، افزود: «اطلاع‌رسانی مناسبی در مورد مسائل اقتصادی سازمان تامین اجتماعی و اهداف این سازمان از فعالیت‌های اقتصادی، صورت نگرفته است و متاسفانه مدیریت‌های قبلی در این زمینه خوب عمل نکرده‌اند.»

قائم‌مقام مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی نیز در این دیدار افزود: «طی سه سال گذشته، سازمان دچار تحول جدی شده است و برای اولین بار بدهی‌های سازمان به مراکز درمانی به‌روز شد. سازمان تامین اجتماعی دارای بیش از ۹ میلیون بیمه‌شده بیمه‌پرداز است که هر ماه درصدی از حقوق‌شان را به‌عنوان حق‌بیمه پرداخت می‌کنند.»

دکتر راعی گفت: «سازمان تامین اجتماعی در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و برای کمک به رونق تولید داخلی، بخشودگی جرایم بیمه‌ای کارفرمایان خوش‌حساب را در دستور کار قرار داده است که این موضوع به رونق اقتصادی، کمک بسیاری می‌کند.» معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان تامین اجتماعی نیز در این جلسه گفت: «در ارتباط با مستمری‌بگیران، بیمه‌شدگان و کارفرمایان، ارتباطات فرهنگی مناسبی را شروع کرده‌ایم که تاکنون کم‌رنگ بود.»

دکتر منصور اعتصامی افزود: «فعالیت‌های دینی و ترویج آموزه‌های قرآنی، اقدامات کلی در حوزه آموزش و اقتصاد مقاومتی و ارتباط با آموزش و پرورش برای گنجاندن مسائل مربوط به تامین اجتماعی در کتاب‌های درسی از جمله مهم‌ترین اقدامات حوزه معاونت فرهنگی و اجتماعی سازمان است.» وی ادامه داد: «در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر توجه ویژه به جوانان، بیش از ۳۵ هزار دانش‌آموز با حضور در شعب تامین اجتماعی، با مبانی بیمه و ماموریت‌های سازمان آشنایی پیدا کردند.»

دکتر اعتصامی، تاثیر تریبون نماز جمعه را که بیشتر شرکت‌کنندگان آن بیمه‌شده تامین اجتماعی هستند، بسیار قابل توجه برشمرد.

دکتر حمید داستانی مدیر درمان تامین اجتماعی استان خراسان‌رضوی نیز در این دیدار، ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های مدیریت درمان استان، گفت: «بیمارستان فارابی مشهد نیازمند توسعه است که در حال برنامه‌ریزی و اجرای طرح توسعه و همچنین اجرای طرح ارتقای خدمات هتلینگ آن هستیم.»

نگاهی به پیشنهادی که در واپسین لحظات به برنامه ششم توسعه الحاق شد

بازنشستگی زودهنگام زنان با طعم فشار بر صندوق‌های بازنشستگی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی، هفته گذشته و در واپسین لحظات بررسی لایحه برنامه ششم توسعه، با تصویب پیشنهادی، تصویب کردند که زنان با ۲۰ سال سابقه بیمه‌پردازی و بدون شرط سنی، می‌توانند بازنشسته شوند. نمایندگان زن مجلس می‌گویند این مسئله یک مطالبه عمومی در جامعه زنان است اما بسیاری از کارشناسان معتقدند با این کار، نه‌تنها فرصت شغلی جدیدی ایجاد نمی‌شود، بلکه بار مالی سنگینی به صندوق‌های بازنشستگی کشور تحمیل می‌شود. نمایندگان در جلسه علنی نوبت عصر یکشنبه هفته گذشته مجلس شورای اسلامی با ۱۳۹ رأی موافق، ۲۲ رأی مخالف و دو رأی ممتنع از مجموع ۱۹۵ نماینده حاضر، با الحاق ماده‌ای به لایحه برنامه ششم در مورد بازنشستگی زنان شاغل موافقت کردند. براساس این مصوبه، دستگاه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و عمومی غیردولتی تابع صندوق‌های بازنشستگی اعم از کشوری یا تامین اجتماعی، موظف هستند با درخواست بازنشستگی بانوان شاغل که دارای حداقل ۲۰ سال سابقه خدمت هستند، بدون محدودیت سنی موافقت کنند. به موجب این مصوبه، میزان محاسبه مستمری این گروه از بازنشستگان براساس تعداد سال‌های کارکرد و پرداخت حق بیمه آن‌ها خواهد بود.

در پی تصویب این پیشنهاد، معاون اقتصادی وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اعلام کرد: «اجرای این مصوبه، حدود ۵ هزار میلیارد تومان برای صندوق بازنشستگی کشوری و حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان برای سازمان تامین اجتماعی، بار مالی دارد.» حجت‌الله میرزایی روز چهارشنبه در نشستی خبری با تاکید بر اینکه زیان مالی وارده از اجرای مصوبه یادشده، شامل همه صندوق‌های بازنشستگی خواهد شد، ادامه داد: «در حال حاضر ۳۰۰ هزار زن شاغل، در جامعه مشغول به کار هستند. با اجرای بازنشستگی زنان با ۲۰ سال سابقه، حدود ۱۰۰ هزار زن شاغل مشمول بازنشستگی، از بازار کار خارج می‌شوند و برخلاف برخی تصورات، با اجرای بازنشستگی زنان با ۲۰ سال سابقه کار، جایی برای جوانان تازه‌کار باز نخواهد شد.»

در حالی که نرخ امید به زندگی در میان بانوان کشور به ۸۴ سال رسیده و اصولا در نظام‌های بازنشستگی تعیین سن بازنشستگی تابعی از سن امید به زندگی است، کاملا بدیهی و ساده است که با افزایش امید به زندگی، نه‌تنها نباید از سن بازنشستگی کاسته شود، بلکه باید سنوات خدمتی لازم برای بازنشستگی تعدیل شود. اما فاطمه ذوالقدر، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با «ایسنا» تاکید می‌کند: «ما چنین چیزی را اجبار نکردیم، این امر اختیاری است و هزینه‌ای هم به دستگاه مربوطه تحمیل نمی‌شود؛ بلکه باعث اشتغالزایی و استخدام نیروهای جوان تحصیلکرده می‌شود که توانایی و تسلط لازم را دارند و در جست‌وجوی شغل هستند.»

تصویب نهایی پیشنهاد مجلس شورای اسلامی مبنی بر بازنشستگی پیش از موعد بانوان، در تعارض با منطق محاسبات بیمه‌ای است و در طولانی‌مدت، عواقب سوء آن متوجه بانوان است؛ چراکه بازنشستگی با ۲۰ سال سابقه خدمت باعث می‌شود که صندوق‌های بازنشستگی در ارائه خدمات قابل قبول و مستمری مناسب به آن‌ها ضعیف و ناتوان شوند. همچنین تجارب سال‌های اخیر نشان داده است که خروج پیش از موعد کارمندان، باعث ایجاد فرصت اشتغال برای جوانان نمی‌شود؛ چراکه بانوان بازنشسته هنوز نیروی لازم برای خدمت و در صحنه بودن را دارند و در شغل‌های دیگری جای جوانان را خواهند گرفت؛ بنابراین با بازنشسته کردن فرد شاغل، علنا شغل جدیدی ایجاد نمی‌شود، بلکه مشکل از بخشی به بخش دیگر منتقل می‌شود. احمد میدری، معاون رفاه اجتماعی وزیر کار، هم از این منظر به این پیشنهاد نگاه می‌کند و می‌گوید: «اجرای این قانون به نفع صندوق‌های بازنشستگی و بازنشستگان تحت پوشش نیست.» وی می‌گوید: «در صورت اجرایی شدن این قانون، بیش از یک‌چهارم زنان شاغل، از بازار کار ایران خارج می‌شوند.»

پیشنهاد بازنشستگی بانوان با ۲۰ سال سابقه خدمت و بدون شرایط سنی که در لایحه تقدیمی دولت وجود نداشت، با اصل ۷۵ قانون اساسی مغایرت دارد و باعث ایجاد امتیاز تبعیض‌آمیز برای بخشی از کارکنان شاغل و مشترکین صندوق های بیمه و بازنشستگی می‌شود. حجت‌الله میرزایی، معاون اقتصادی وزیر کار، با اشاره به این مغایرت می‌گوید: «قطعا پشت این موضوع، نگاه دوگانه‌ای به جنس زن و مرد وجود داشته است و این باور که خانم‌ها از توان کمتری نسبت به زنان در بازار کار برخوردارند، از جمله این نگاه دوگانه است.» او تاکید می‌کند: «البته اگر نیت خیرخواهانه‌ای هم وجود داشته باشد، عملا اجرای این قانون به حقوق زنان و مشارکت آن‌ها آسیب وارد می‌کند.» اما فاطمه ذوالقدر، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، دیدگاه متفاوتی دارد؛ به باور او در حال حاضر کارگران زن با ۴۲ سال سن می‌توانند بازنشسته شوند. وی در همین راستا می‌گوید: «با مصوبه اخیر مجلس، این محدودیت سنی برای مشمولین تامین اجتماعی هم برداشته می‌شود و زنان در صورت تمایل با ۲۰ سال سابقه خدمت و ۲۰ روز مستمری، می‌توانند بازنشسته شوند.»

معاون اقتصادی وزیر کار، معتقد است: «شورای نگهبان با بازنگری دقیق قانون مزبور با اجرای این مصوبه، مخالفت خواهد کرد.» او امیدوار است که شورای نگهبان با اشراف بر موضوع و نیز استدلال‌های لازم و روشن مبتنی بر شرح مصوبه مورد نظر، اجازه تصویب نهایی آن را ندهد. میرزایی می‌گوید: «برای رد بازنشستگی زنان با ۲۰ سابقه کار در شورای نگهبان، تلاش لازم را خواهیم کرد.»

● یادداشت دو ●

● ناهید حیدری ●

تناقضات ساختاری یک قانون جذاب!

ماده قانونی الحاق‌شده به لایحه برنامه ششم در رابطه با بازنشستگی پیش از موعد زنان با ۲۰ سال سابقه کار که ظاهرا با هدف حمایت از زنان از تصویب نمایندگان در صحن علنی مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده، از ابعاد مختلفی قابل بررسی و نقد است. ارزیابی کلی من این است که چنین حکمی در وهله اول تهدیدی جدی علیه زنان در ابعاد اقتصادی و اجتماعی است. اگر هدف حمایت از اشتغال زنان است، بسیار غیرمنطقی است که این کار با بازنشستگی‌های پیش از موعد و خروج زنان از چرخه فعالیت اقتصادی انجام شود. در واقع قانون بازنشستگی جدید، زنان را در اوج بهره‌وری و تخصص از چرخه کار خارج می‌کند. ما باید نگاه بلندمدت به قانون داشته باشیم و تبعات اجرای این قانون ممکن است تا سال‌ها بر روی نسل‌های آینده، به‌دلیل خروج زنان از چرخه اشتغال بگذارد.

مسئله دیگر زمان‌بندی ارائه حمایت‌ها است که در این مورد می‌تواند در زمان اشتغال به کار گرفته شود. به این معنا حمایت‌ها در حوزه اشتغال زنان در زمانی صورت گیرد که این افراد شاغل هستند. اگر بخواهیم از بعد تحکیم بنیان‌های خانوادگی به موضوع نگاه کنیم، خانمی که ۲۰ سال از سابقه خدمتی‌اش گذشته است، مخاطرات اولیه در رابطه با نگهداری و تربیت فرزندان و... را مدیریت کرده و حالا به مرحله‌ای رسیده که خانواده از انسجام خاصی برخوردار است و این نوع حمایت‌ها، چندان کمکی به تغییر و یا بهبود وضعیت نمی‌کند. زمانی که نیرویی جذب بازار کار می‌شود، نوعی سرمایه‌گذاری بلندمدت بر روی او انجام می‌شود و طبیعتا بعد از ۲۰ سال به نیرویی متخصص تبدیل شده که بازنشسته کردن آن به لحاظ اقتصادی آسیب‌های جدی به اشتغال، کارفرمایان و کارگاه‌هایی که در آن به کار اشتغال دارند، وارد می‌کند. اگر از زاویه دیگری به موضوع نگاه کنیم به‌طور قطع در آینده جذب نیروی کار زن برای صاحبان کار با نوعی تردید مواجه می‌شود که ماحصل آن برجسته شدن بعد جنسیتی ورود نیروی کار قوی می‌شود و حضور زنان در سال‌های آتی کمتر خواهد شد که خود آسیبی جدی به اشتغال و سازوکارهای آن است. از منظر دیگر تاثیر چنین مصوبه‌ای بر محاسبات بیمه‌ای صندوق‌های بازنشستگی است که فشارهای زیادی را بر آن‌ها تحمیل می‌کند. واقعیت این است که بسیاری از قوانین و مقررات بازنشستگی‌های پیش از موعد که در سنوات گذشته اجرایی شد، آثار سنگینی بر صندوق‌ها داشته و همه ما شاهد مشکلات این نهادها از این زاویه هستیم. به هر جهت صندوق‌های بازنشستگی تلاش دارند در گذر زمان پایداری خود را حفظ کنند. اگر این موضوع را از منظر تعادل صندوق‌ها تحلیل کنیم، با توجه به تعداد بانوانی که قطعا با چنین مصوبه‌ای در آستانه بازنشستگی قرار می‌گیرند، یک آسیب و بار مالی سنگین بر صندوق‌های بیمه‌ای خواهد رسید. این ماده قانونی شاید به ظاهر و از بعد احساسی جذابیت‌هایی فراوانی برای زنان دارد و شاید به‌دلیل همین بعد حمایتی ظاهری از تصویب نهایی آن هم حمایت کنند اما زمانی که ابعاد موضوع بازنشستگی با ۲۰ سال سابقه را با عینک کارشناسی بررسی کنیم، خواهیم دید که این مصوبه نه‌تنها له زنان نیست، بلکه تهدیدی جدی برای اشتغال آن‌هاست. ماده قانونی بازنشستگی زنان با ۲۰ سال کار از زوایای مختلفی قابل نقد است اما نباید فراموش کرد که در کنار تصویب فی‌البداهه چنین قانونی، قوانین حمایتی دیگری نیز وجود دارد که در سال‌های گذشته مصوب و اجرایی شده و از جمله آن‌ها بازنشستگی با ۲۰ سال سابقه و ۴۲ سال سن است که شرایط برخورداری از آن به صراحت در قانون قید شده است. قانون مرخصی‌های زایمان و قانون یک ساعت شیردهی برای مادران نیز در زمره رویکردهای تقویت بنیان خانواده قرار می‌گیرد. ضمن اینکه در ماده قانونی، ذکر نشده که بازنشستگی زنان واجد صلاحیت در واحدهای خصوصی در صورت رضایتمندی کارفرما صورت بگیرد. براساس مصوباتی که مجلس محترم مصوب کرده، با کامل شدن سابقه ۲۰ ساله و با توجه به اینکه شرط سنی هم ملاک نیست، به‌طور قطع آمادگی لازم برای بانویی که خواستار بازنشسته شدن است، محقق می‌شود و بدین‌ترتیب درخواست بازنشستگی خود را مطرح می‌کند. در اینجا نمایندگان شرط سنی را بلااثر دانسته‌اند و از آن طرف نیز در رابطه با نقطه‌نظر کارفرما مبنی بر موافقت یا مخالفت با درخواست بازنشستگی نیروی زن شاغل در سازمان، نهاد، بنگاه و واحد اقتصادی خود سکوت کرده و تکلیفی جز موافقت را برای آن‌ها تعیین نکرده‌اند. مشخص است که این ماده قانونی علاوه بر تبعیض‌های احتمالی میان گروه‌های مختلف زنان شاغل، تبعات تهدیدگر خود را در عرصه‌های مختلف به‌ویژه دو حوزه درهم‌تنیده مشارکت زنان در حوزه اقتصاد و حیات صندوق‌های بازنشستگی برجا خواهد گذاشت که امیدواریم مورد توجه شورای محترم نگهبان نیز قرار گیرد.

مدیرکل تامین اجتماعی غرب تهران بزرگ